

**АКАДЕМИК АРИФ МИРЦƏЛАЛ ОĞЛУ
ПАŞAYEV -75**

Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının həqiqi üzvü, Beynəlxalq Mühəndislər Akademiyasının akademiki, Beynəlxalq Ekoenergetika Akademiyasının akademiki, Beynəlxalq Elmlər Akademiyasının akademiki, Beynəlxalq İnformasiya Yayımı Akademiyasının akademiki, fizika-riyaziyyat elmləri doktoru, professor Arif Mirçəlal oğlu Paşayev 15 fevral 1934-cü ildə doğulmuşdur. 1957- ci ildə O, Odessa Elektrotexnika Rabitə İnstitutunu bitirmiş, 1960-1964-cü illərdə Moskva Dövlət Nadir Metallar İnstitutunda ("QİREDMET") aspirant olmuş və 1966-cı ildə "Yüksək və ifratyüksək tezliklərdə yarımkeçiricilərin parametrlərini ölçmək üçün kontaktsiz üsul və cihazların işlənməsi" mövzusunda namizədlik dissertasiyasını müdafiə edərək texnika elmləri namizədi alimlik dərəcəsi almışdır. 1978-ci ildə «Yarımkeçiricilər və dielektriklər fizikası» ixtisası üzrə «Yarımkeçiricilərin tədqiqində qeyri-dağıdıcı üsulların fiziki əsasları, inkişaf prinsipləri və tədqiqi perspektivləri» mövzusunda doktorluq dissertasiyasını müdafiə edərək fizika-riyaziyyat elmləri doktoru alimlik dərəcəsi almışdır.

A.M.Paşayevin əsas elmi istiqaməti yarımkeçiricilər fizikası və texnikasıdır. 40 ildən artıq bir dövrdə Arif Paşayev yüksək və ifratyüksək tezlikli diapazonlarda yarımkeçirici və metalların zədəsiz tədqiqatlarının fiziki əsaslarını yaratmışdır.

O, ilk dəfə yarımkeçirici materialların elektrofiziki parametrlərinin kontaktsiz ölçülməsi üsullarının elmi əsaslarını işləmiş və bu üsulları reallaşdıran elmi cihazlar yaratmışdır. Onun rəhbərliyi ilə yüksək temperaturlu ifratkeçirici Y-Ba-Cu-O sistemlərində infraqırmızı əksətdirmə spektrləri tədqiq edilmiş, onların radiasiyaya davamlılığı öyrənilmiş, belə materialların keçid xarakteristikalarını dəqiq öyrənmək üçün orijinal, proqram təminatlı eksperimental qurğu yaradılmışdır.

Tədqiqatçı alim kimi, A.M. Paşayevin elmi maraq dairəsi çox genişdir. A.M.Paşayev Fizika İnstitutunda "Yarımkeçiricilərdə və dielektriklərdə elektromaqnit və akustooptik proseslərin fiziki-texniki Problemləri"-nə rəhbərlik edir. A.M. Paşayev tərəfindən yeni növ temperatur, təzyiq, nəmlik, güc, təcil və vibrasiya vericiləri yaradılmışdır. Bu vericilər gəmiqayırmada, neft maşınqayırmada, tibdə, müdafiə sənayesində və digər sahələrdə geniş tətbiq olunan çevik nəzarət sistemlərinin yaradılmasında istifadə olunur.

1996-cı ildən hazırkı dövrə kimi akademik Arif Paşayev «Azərbaycan Hava Yolları» Dövlət Konserni Milli Aviasiya Akademiyasının rektorudur. Onun yüksək bacarığı təhsil, maarifçilik sahəsində də özünü göstərir. Akademik A.M. Paşayev Azərbaycanda ilk dəfə olaraq müasir dünya standartlarına uyğun, təhsil, elm və istehsalatın vəhdətini nəzərdə tutan ali təhsil ocağı yaratmışdır.

Akademik A.M.Paşayevin elmi rəhbərliyi altında Azərbaycan tarixində ilk dəfə olaraq radio idarəolunan, pilotsuz uçuş aparatı, vertolyotun aparıcı vintinin texniki vəziyyətinə nəzarət üçün elektron qurğu, minaların axtarılması və zərərsizləşməsi üçün radio idarəolunan robot yaradılmışdır.

Onun rəhbərlik etdiyi MAA-nın kollektivi «Azərbaycan Hava Yolları» Dövlət Konserni müəssisələrinin tələbatını təmin edən cihaz, mexanizm və avadanlıqlar hazırlayır.

A.M.Paşayev 400-ə yaxın elmi əsərin, 30 kitabın və monoqrafiyanın, 40-dan artıq ixtiranın müəllifidir.

1991-ci ildə A.M.Paşayev “Avtonom hidroakustika informasiya sisteminin yaradılması sahəsində kompleks işlər üçün” Azərbaycan Dövlət Mükafatına layiq görülmüşdür. Fizika sahəsindəki yüksək nailiyyətlərinə görə " SSRİ-nin ixtiraçısı" medalına, akademik Yusif Məmmədəliyev adına medala və İngiltərə Beynəlxalq Bioqrafiya Mərkəzinin qızıl medalına layiq görülmüşdür. "XXI əsrin tanınmış alimi" beynəlxalq diplomu, Dövlətlər arası aviasiya komitəsinin

qızıl medalı (MAK) ilə təltif olunub. Azərbaycan elminin inkişafındakı xidmətlərinə görə A.M.Paşayev Azərbaycan Respublikası Prezidentinin fərmanı ilə “ŞÖHRƏT” ordeninə layiq görülmüşdür.

Arif müəllim, Sizi yubileyiniz münasibəti ilə təbrik edir, gözəl, sevinc dolu illər, yeni-yeni yaradıcılıq uğurları, möhkəm cansağlığı və həmişə zirvələrdə olmağı arzu edirik.